

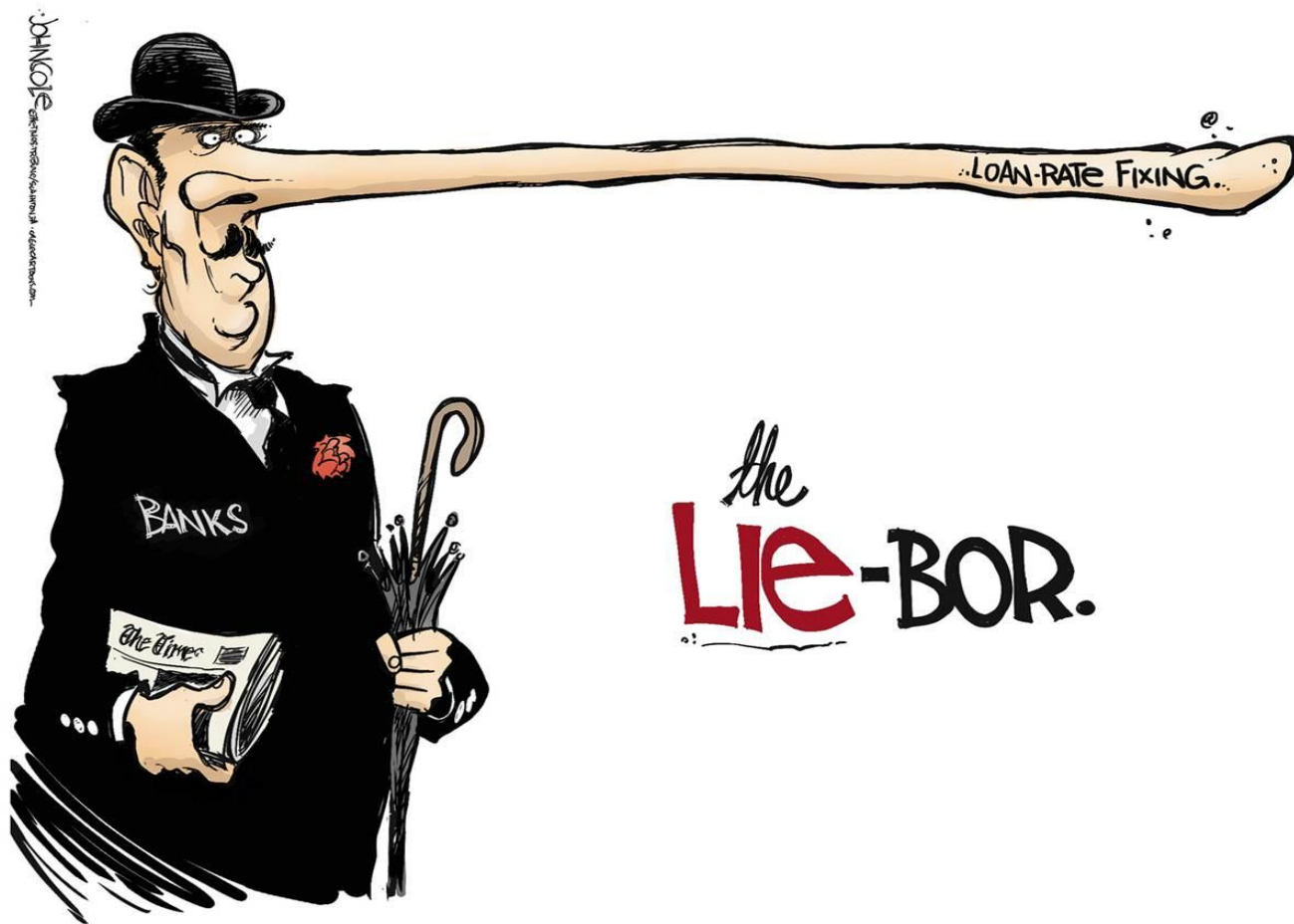
NIBOR – kalkulering og overvåkning

Ingvild Resaland og Rasmus Woxholt

Definisjon av Nibor

- Nibor - Norwegian Interbank Offered Rate
- En samlebetegnelse på norske pengemarkedsrenter med ulike løpetider
- Nibor skal gjenspeile rentenivået som långiver krever for et usikret utlån i norske kroner med levering om to dager, "spot"
- Fra en bank som er aktiv i det norske pengemarkedet til en annen bank som er aktiv i det norske pengemarkedet
- Fixes en gang om dagen
- Referanserate i mange typer finansielle produkter
- Finans Norge (bransjeorganisasjon for bankene) er administrator av Nibor
- Thomson Reuters har vært kalkuleringsagent frem til i dag

Seks storbanker er ilagt bøter på 14 milliarder kroner for rentemanipulasjon

Bakgrunn for Oslo Børs' roller i Nibor

- LIBOR / EURIBOR
  - Etterforskning i 2012
  - Avdekket manipulasjon
  - Sanksjonering
- Stort mediefokus på Nibor i slutten av 2012.
  - Ingen påvist manipulasjon
  - Kritikk av (manglende) kontroll/overvåking
- Oslo Børs tilbød Finans Norge å kalkulere Nibor og overvåke Nibor-fastsettelsen.
  - *Alle panelbankene er medlemmer på Oslo Børs allerede med tilhørende tekniske grensesnitt*
  - *Erfaring med å utøve en overvåkingsfunksjon av finansielle instrumenter.*
  - *Stor distribusjonskraft for å sikre transparens og spredning*

Tillits krise

Ingen tjeneste 21:56 47%

TORSDAG 05.07.12 NYHETER LIVSSTIL AKTIV UTENRIKS MENINGER BØRS ETTERBØRS SISTE FRA DNB.NO

RAMMER alle bankene

REFLEKS. – Hver gang det skjer en begivenhet i et annet land er det god risikohåndtering å sjekke hva som er tilfelle hos oss. Hvordan er praksisen? Det kommer som en refleks, sier Rune Bjerke (bildet).
Foto: Javad M. Parsa

DNB-sjef Rune Bjerke er bekymret for tilliten til bankene etter renteskandalen i England. Han mener saken må løses på en måte som ikke skader fotballen.

«Løslig» har gitt banknæringen nok en utfordring i lakken.

Tirsdag måtte Barclays-sjef Bob Diamond erklære at bankens ansatte over en lang periode hadde manipulert renten. Avgangen ble presset frem da

Barclays-sjef går av

Toppsjefen i Barclays, Bob Diamond, trekker seg som følge av renteskandalen som har rammet storbanken

Barclays-topp går

Skandalen i storbanken Barclays krever nye ofre.

Oppdatert: 04.07.2012 - 10:34

Barclays hevder Bank of England

antret til juks

hvor vi stole på banker?

Det er vanskelig å stole på banker når de manipulerer de mest sentrale rentene. For samfunnet er det ekstremt viktig å ha korrekt informasjon om bankenes økonomi og deres helsetilstand. I dag er ikke det mulig.

Prosess

- I juni 2013 annonserte Finans Norge og Oslo Børs sin intensjon om å inngå avtale om rollene som kalkulasjonsagent for Nibor og om en overvåkingsfunksjon
- Oppstartsavtale, avgrenset oppdraget, signert i september 2013
- Nibor-regelverk revidert 31. oktober.
- Nibor-regelverkets utforming legger rammen for endelige sign-on-avtaler mellom Oslo Børs og panelbankene, samt den endelige oppdragsavtalen mellom Finans Norge og Oslo Børs.
- Oppstart 9. desember 2013

Endringer på Oslo Børs

- **I størst mulig grad gjenbruk av eksisterende infrastruktur**
  - **Handelssystem**
    - *Nytt marked*
    - *Nytt segment*
    - *Nye instrumenter – 3 typer*
    - *Gjenbruk av rapporteringsgrensesnitt og distribusjonskanaler*
  - **Nibor-kalkulator**
    - *Gjenbruker grunnlaget for ordinær indeksmotor*
  - **Overvåkingssystem**
    - *Nye referanseklider for automatiske alarmer*

Instrumenttyper

- Indikative deporenter (IDR) – instrumentetypen det rapporteres til
  - *Registrert som et rentepapir*
  - *Ingen handel selv om kryssende priser skulle oppstå*
  - *Ordreboken åpen kun for panelbanker (bid og ask) mellom 9-16*
  - *Panelbankens ID er synlig – distribueres bredt*
  - *Klokken 12: Panelbankens indikative deporenter (ask) = Nibor-bidrag*
  - *Indikative deporenter distribueres i sanntidsfeed*
- **Nibor**
  - **Registrert som en indeks**
  - **Normalt kun en verdi per løpetid per dag.**
- Gjennomsnitt av indikative deporenter (AIDR)
  - Registrert som en indeks
  - Har løpende oppdatering gjennom dagen basert på endringer i IDR.

Markedsdata for Nibor, IDR og AIDR

File Market Trading Window Help

Aggregate Instruments Trade Ticker New Order... Instrument: NIBOR1M Details

Watchlists New Tab +

Aggregate Instruments - Nibor indices

Ticker	Last	High	Low	Time
AIDR1M	1.38000000	1.67000000	1.34000000	04.12.13 10:21
AIDR1W	1.38000000	1.67000000	1.36000000	04.12.13 10:15
AIDR1Y	1.39000000	1.75000000	1.36000000	04.12.13 10:24
AIDR2M	1.38000000	1.69000000	1.36000000	04.12.13 10:22
AIDR2W	1.34000000	1.69000000	1.34000000	04.12.13 10:15
AIDR3M	1.39000000	1.68000000	1.36000000	04.12.13 10:22
AIDR4M	1.39000000	1.69000000	1.36000000	04.12.13 10:23
AIDR5M	1.39000000	1.69000000	1.36000000	04.12.13 10:23
AIDR6M	1.39000000	1.70000000	1.36000000	04.12.13 10:23
AIDR9M	1.39000000	1.74000000	1.36000000	04.12.13 10:24
NIBOR1M				04.12.13 05:10
NIBOR1W				04.12.13 05:10
NIBOR1Y				04.12.13 05:10
NIBOR2M				04.12.13 05:10
NIBOR2W				04.12.13 05:10
NIBOR3M				04.12.13 05:10
NIBOR4M				04.12.13 05:10
NIBOR5M				04.12.13 05:10
NIBOR6M				04.12.13 05:10
NIBOR9M				04.12.13 05:10

Market Maker - Nibor

Watchlist: Nibor

Member's best market maker orders

Bid volume	Bid price	Ask price	Ask volume	Ticker
				IDR1M
				IDR1W
				IDR1Y
				IDR2M
				IDR2W
				IDR3M
				IDR4M
				IDR5M
				IDR6M
				IDR9M

Orderbook By Price - IDR1W

Bid	Bid price	Ask	Ask me
OB2	1.0100	1.6700	NDA
OB3	1.0400	1.6700	OB10
OB4	1.0700	1.5900	SHB
OB5	1.0900	1.4500	OB10
OB6	1.1000	1.4100	OB9
OB7	1.1200	1.4000	OB8
OB8	1.1400	1.3500	OB7

Orderbook By Price - IDR2W

Bid	Bid price	Ask	Ask me
OB2	1.0100	1.6900	OB10
OB3	1.0400	1.6900	NDA
OB4	1.0700	1.5700	SHB
OB5	1.0900	1.4100	OB9
OB6	1.1000	1.4000	OB8
OB7	1.1200	1.3500	OB7
OB8	1.1400	1.3300	OB6

Orderbook By Price - IDR1M

Bid	Bid price	Ask	Ask me
OB2	1.0100	1.6700	NDA
OB3	1.0400	1.6700	OB10
OB4	1.0700	1.5800	SHB
OB5	1.0900	1.4500	OB10
OB6	1.1000	1.4100	OB9
OB7	1.1200	1.4000	OB8
OB8	1.1400	1.3500	OB7

Orderbook By Price - IDR2M

Bid	Bid price	Ask	Ask me
OB2	1.0100	1.6900	NDA
OB3	1.0400	1.6900	OB10
OB4	1.0700	1.6000	SHB
OB5	1.0900	1.4500	OB10
OB6	1.1000	1.4100	OB9
OB7	1.1200	1.4000	OB8
OB8	1.1400	1.3500	OB7

Orderbook By Price - IDR3M

Bid	Bid price	Ask	Ask me
OB2	1.0100	1.6800	NDA
OB3	1.0400	1.6800	OB10
OB4	1.0700	1.6600	SHB
OB5	1.0900	1.4500	OB10
OB6	1.1000	1.4100	OB9
OB7	1.1200	1.4000	OB8

Orderbook By Price - IDR4M

Bid	Bid price	Ask	Ask me
OB2	1.0100	1.7000	SHB
OB3	1.0400	1.6800	NDA
OB4	1.0700	1.6800	OB10
OB5	1.0900	1.4500	OB10
OB6	1.1000	1.4100	OB9
OB7	1.1200	1.4000	OB8

Orderbook By Price - IDR5M

Bid	Bid price	Ask	Ask me
OB2	1.0100	1.7200	SHB
OB3	1.0400	1.6800	NDA
OB4	1.0700	1.6800	OB10
OB5	1.0900	1.4500	OB10
OB6	1.1000	1.4100	OB9
OB7	1.1200	1.4000	OB8

Orderbook By Price - IDR6M

Bid	Bid price	Ask	Ask me
OB2	1.0100	1.7300	SHB
OB3	1.0400	1.6800	NDA
OB4	1.0700	1.6800	OB10
OB5	1.0900	1.4500	OB10
OB6	1.1000	1.4100	OB9
OB7	1.1200	1.4000	OB8

Hvem berøres?

- Thomson Reuters som ikke lenger skal være Nibor kalkuleringsagent
- Alle andre informasjonsdistributører (Bloomberg + +) som nå får mulighet til å distribuere Nibor på samme vilkår som Thomson Reuters
- Oslo Børs som påtar seg nye oppgaver
- Panelbanker som må forholde seg til en ny kalkuleringsagent
- Finans Norge og deres Kontrollutvalg for Nibor som får en uavhengig overvåkingsfunksjon i fastsettelsen av Nibor
- Alle parter i avtaler rundt finansielle instrumenter, for eksempel Norsk Tillitsmann, hvor Nibor som regel er referanserente for FRN-lån
- Andre

Nibor kontrollutvalg

- føre tilsyn med at regelverket overholdes, herunder å evaluere panelbankenes bidrag til Nibor, og
- motta og behandle henvendelser som reiser spørsmål ved om Nibor og rentegrunnelaget for Nibor er korrekt, vurdere brudd på regelverket og avgi innstilling til Finans Norge om tilbaketrekning av godkjenning som panelbank for Nibor.
- Kontrollutvalget skal ha minst seks medlemmer
- representanter fra panelbankene for Nibor samt representanter fra uavhengige virksomheter, oppnevnes av Finans Norge
- Panelbankenes representanter skal ikke utgjøre flertallet
- Finans Norge er utvalgets sekretariat
- Oslo Børs har en støttefunksjon

Støttefunksjonen for Kontrollutvalget

- MOA vil ha dedikerte alarmer for deteksjon av avvik i kvoteringen, både i løpende indikativ depotrente og ved Nibor kl. 1200.
- Alarmene vil analyseres på og logges på samme måte som i aksjemarkedet. Der avvik ved Nibor kvotering ikke umiddelbart kan forklares vil kontakt med panelbankene vurderes der man typisk vil be om en vurdering eller utfyllende informasjon.
  - Både indikativ depotrente og NIBOR fiksingene overvåkes
  - Alle undersøkelser logges
  - MOA vurderer om avviket skal rapporteres til FNO
  - Ved rapportering skrives en rapport der relevante funn dokumenteres
  - Rapportering vil ikke gi anbefalinger, men beskrive funn eller problemstillinger
  - Etter avtale vil FNO kunne be om statistikk over alarmer og undersøkelser logget av MOA
  - Det vil utarbeides en årsrapport over kontrollvirksomheten til FNO og Børsens styre

Grafisk grensesnitt, som andre instrument

OSLO OSLO BØRS

Investor relations English Logg inn

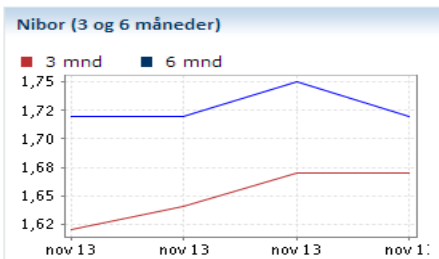
Selskap/ticker/ISIN... Søk

Søk etter selskap eller ticker Søk på nettstedet

Kurser og marked Notering Handel Produkter og tjenester Regelverk Statistikk Om oss Oslo Børs er åpen

- Kurser og marked**
- Aksjer
  - Egenkapitalbevis
  - Tegningsretter
  - ETP-er
  - Obligasjoner
  - Derivater
  - Warrants
  - Aksjeindekser
  - Obligasjonsindekser
  - Nibor
  - Fond
  - Alle ISIN
  - Nyhetsalarmer
  - Fiktiv portefølje
  - Finanskalender

Her er du: Nibor

Nyttige linker

Nibor

Kursutvikling

Ticker	Siste Tid	+/-	+/-%	DDB	DNM	NDA	SEB	SHB	SWD
NIBOR1W	1,66 08:30	0,03	1,81%	-	1,73	-	1,66	1,58	1,56
NIBOR2W	1,65 08:30	0,02	1,21%	-	1,69	-	1,66	1,55	1,59
NIBOR1M	1,63 08:30	-	-	-	1,64	-	1,64	1,57	1,61
NIBOR2M	1,64 08:30	0,01	0,61%	-	1,65	-	1,61	1,60	1,65
NIBOR3M	1,67 08:30	-	-	-	1,67	-	1,64	1,67	1,70
NIBOR4M	1,69 08:30	-0,01	-0,59%	-	1,68	-	1,70	1,71	1,73
NIBOR5M	1,72 08:30	-0,02	-1,16%	-	1,72	-	1,73	1,73	1,77
NIBOR6M	1,72 08:30	-0,03	-1,74%	-	1,73	-	1,73	1,73	1,78
NIBOR9M	1,79 08:30	-0,04	-2,23%	-	1,79	-	1,81	1,84	1,87
NIBOR1Y	1,84 08:30	-0,06	-3,26%	-	1,85	-	1,91	1,93	1,92